

aeg siis muul tarvilisemal viisil mitte otsa ei sa ja ruttu võöda ei lähe? Aga iga paha aßjaga on lugu nõnda, et kui see kord õpitud, siis ei ole enam hõlbus lahti saada. Wana Luterus ütles juba: „Sooma kurat saab jäätma kuni viimise päärwanī.” Need samad sõnad makidivad ka tubaka suitsetamise kohta, sest seomine ja suitsetamine on otsegi katkivennad. Viöni lugeja saab viist mõtlemata ehet ütlema: „Kui viin ja tubakas nii kahju-tegevad on, miks siis õpetajad ja targad arstid isegi need pruugivad ja viimased mitmed oma kirjadest kütivad, et tubaka suitsetamine terivisele üöna hea peab olema, et peab paha vesi ihu seest väljaküskuma ja ka hambaivalu västut hea olema?” Nah, palju on küll kirjutatud, aga teised kirjutavad jälle selle västu ja ütlevad, et see mitte õige ei ole ja et tubaka suitsetamine hammastele hoo-pis paha peab olema, sest et tubaka õli või sahvit hammastte kõva korra ümbert ärasöeb ja siis hambad hoopis äratikub ja nõnda üleüldse terivisele kahjulik on; nii hästi pea kui sisekonnale. Sest kui viin ja tubakas alles tundmata olivad, siis olivad inimesed hoopis terivemad ja tugevad ja hambad olivad neil surmani terived ja kõivad ja mitte nõnda kui müüs, et ju mitmel noored põlives hambad suust ärafatkevad ja üleüldse põdewad, mis viina ja tubaka kihvit ju wanematest laste külge on teomud.

Ja kui suurt rahakahju tubaka suitsetamine teeb, wõime sest piisukest aðjast näha, kuidas üks auuväärt ja tõsine meed mille rääkið, et ta-ou ühte noort meest tunnud, kes aastas viiekümnne rubla eest, muist isse põletades ja ka muist sobrudele jägades, on sigarid läbivõenud. Igapidi on tubaka priukimine kahjulik; mitmed ei sa piibusu himu pärast aega ühte tundigi kirkus paigal seista, ehet parem, naad ei lähegi sinua. Koelipoisiksedki ei saa tubaka pärast rahu õiete õppida, vaid läiwad nurga taga uulitsatel papiroosji tömbamas.

Ka paganad saavad aru, et tubakas kahjulik on, sest nõened neist ütlevad kord oma mõisjonääri västtu: „Massa, niikaua kui meil tubakast on, ei põõra meie mitte patuj.” Seepeale töid nemad piibud missjonääri kätte. Seda wõiks ka küll mõni riidtsiiniinene teha.

Aga mis veel kõigebullem on: Ka mitmed naesterahivid läiwad juba papiroos sinis ja mõnel foguni veel piibusu töbi. — Mis sa teed, kui aži nii kaugel on? — Nina tubaka muusutamine ei pea mitte terivisele nii kahjulik olema kui suitsetamine. — Tubaka lõngas pidamine on rop ja inetu, millest ei maksa rääkidagi.

Müüs veel paar sõna paici ülest, mis meie pähvil õiete moediks lakkuda on. Ma lugesin hiljuti ühest raamatust, et wana kuratil, see on